

## 20.7 BESWAARSKRIF STREEKSINODE PRETORIA TEEN WYSIGING VAN KERKORDE, ARTIKEL 69

### 1. Besluit waarteen beswaar gemaak word

“In die kerke moet die 150 Psalms, die Tien Geboorie, die Onse Vader, die Twaalf Artikels van die Geloof, die Lofsange van Maria, Sagaria en Simeon gesing word. Ander Skrifberyminge en Skrifgetroue liedere wat die Sinode goedgekeur het, word in die vryheid van kerke gelaat.”

### 2. Beswaargronde

#### 2.1 *Beswaargrond 1: Besluit is geneem contra KO, art 31*

##### 2.1.1 Beredenering

In 1997 kon 'n Beskrywingspunt oor KO, art 69 nie dien nie op grond van KO, art 31. Die besluit van 1913 was vas en bindend en daar kon nie volgens KO, art 46 enige noodsaaklikheid bewys word vir verandering of dat die aanvanklike besluit in stryd was met Gods Woord nie.

Ook in 2000 slaag 2 Beswaarskrifte teen die besluit van 1913 en 1997 nie, op grond van KO, art 31 en KO, art 46.

Nogtans slaag die besluit in 2012 na aanleiding van 'n Deputaterapport. Die agtergrond van die Rapport is die samesmelting van Gereformeerde Kerke onder ander bevolkingsgroepe met die GKSA, wat 'n nuwe praktiese probleem op die tafel plaas, naamlik: Wat sing ons nou almal saam? Die verskeidenheid van liedere wat by die verskillende kulture in gebruik is, noodsaak nou die wysiging van KO, art. 69, deurdat sogenaamde Skrifgetroue liedere tot die artikel toegevoeg word.

In kort word die verandering van art 69 genoodsaak deur verkeerde praktyke in liturgiese sang, in stryd met KO, art 69. Hierdie wysiging, aanbeveel deur die Deputate, sou ruimte skep vir die verkeerde praktyke om nou goedgekeurde praktyke te word.

Volgens KO, art 31 lê die noodsaak vir verandering daarin dat die bestaande besluit in stryd moet wees met die Woord, of in stryd moet wees met 'n vas en bindende besluit. Die noodsaak kan tog nie in die praktyk, of die akkommodering van mense lê nie. Tog word die aanpassing in 2012 gemaak op grond van 'n praktiese onderlinge reëling ten opsigte van kerklike sang. (Ons kan die verband tussen KO, artt 31 en 46 nie ignoreer nie en tog was dit wel die geval tydens Sinode 2012. Die voorwaarde vir die noodsaaklikheid van KO, art 46 lê opgesluit in die bewoording van KO, art 31.)

In die beredenering deur die Deputate Leerstellige Sake tot die aanloop en die wysiging van KO, art 69, word op die verloop vanaf 1997 gewys. Dit is duidelik uit hierdie verloop dat daar nog glad nie bewys is dat die bestaande artikel in stryd is met Gods Woord of die Kerkorde nie en daarom kon die besware voor 2012 ook nooit slaag nie. Eers in 2009 het die besware 'n nuwe wending gekry na die samesmelting met ander Nasionale Sinodes. Die gronde vir die wysiging het nou verander, weg van die Skrif en die Kerkorde na die praktyk. Aan die Deputate 2000 se opdrag om na te gaan waarom besware teen die wysiging nie kon slaag nie, is nooit uitvoer gegee nie en in 2009 word die opdrag gegee om met in agneming van vorige besluite, 'n beginsel ontwerp te formuleer en 'n moontlike wysiging voor te stel aan die Sinode. Die vas en bindende besluite van kerklike vergaderings (1913 en 1997) is in hierdie opsig geïgnoreer en 'n praktiese probleem het die norm geword waarop hierdie artikel gewysig is.

Die noodsaak tot die wysiging op Sinode 2012 word verwoord in die volgende aanhaling uit die Acta 2012: “Dit (KO, art 69) maak nie tans voorsiening vir die verskillende praktyke in die GKSA met betrekking tot wat in die eredienste gesing word nie en hou nie rekening met die verskillende historiese agtergronde nie, en dien dus nie daartoe om die eenheid te behou en te bevorder ten spyte van die verskeidenheid nie.”

#### 2.1.2 Gevolgtrekking

Die aanbeveling van die Deputate het nêrens KO, art 31 verreken om aan te toon waar of dat die bewoording van KO, art 69 in stryd met Gods Woord of die Kerkorde is nie. ‘n Praktiese probleem kan en mag nie so opgelos word deur ‘n besluit wat in 1913 geneem is en in 1997 herbevestig is, te verander, sonder om KO, art 31 te verreken nie. Dit is miskienning van die Kerkorde waaraan ons ons verbind het.

### 2.2 *Beswaargrond 2: Die besluit van 2012 is geneem contra KO, 46*

#### 2.2.1 Beredenering

Net soos KO, art 31 is KO, art 46 ook nie verdiskonteer in die Deputate se voorstel nie. Daar word wel in die beredenering van die Rapport na Sinode van 1913 en 1997 se besluite verwys, maar daar is geen motivering waarom die verandering noodsaaklik is nie.

Vorige Sinodebesluite word gelys (Acta 2012:378, 22) om te wys wat tot die opdrag van die Deputate van 2009 gelei het. Dit is wel ‘n historiese oorsig oor gebeure, maar indien KO, art 46 in ag geneem is, sou die Rapport van hierdie Deputate waarskynlik anders moes lyk. Die Deputate sou waarskynlik moes uitwys dat art 46 die opdrag onuitvoerbaar maak.

Weereens word die noodsaak tot die wysiging op Sinode 2012 verwoord in die volgende aanhaling uit die Acta 2012 “Dit (KO, art 69) maak nie tans voorsiening vir die verskillende praktyke in die GKSA met betrekking tot wat in die eredienste gesing word nie en hou nie rekening met die verskillende historiese agtergronde nie, en dien dus nie daartoe om die eenheid te behou en te bevorder ten spyte van die verskeidenheid nie.”

#### 2.2.2 Gevolgtrekking

Die noodsaak om ‘n Kerkorde artikel te wysig bestaan slegs indien dit in stryd is met Gods Woord en die Kerkorde self. Die voorafgaande besluite van Sinode 1913 en 1997 was nie eers beredeneer in die Deputate se verslag nie. KO, art 46 nie deur die Deputate Liturgies en Leerstellig in berekening gebring of toegepas in die aanbevelings tov KO, art 69 nie.

### 2.3 *Beswaargrond 3: Die Kerkorde is gewysig sonder geleentheid vir “advies deur die kerke” soos in art 86 ooreengekom*

#### 2.3.1 Beredenering

Artikel 86 is ‘n logiese samevatting van presbiteriale kerkregering en gee spesifiek uitdrukking daaraan dat die onderlinge ooreenkoms tussen kerke nie ligtelik en sonder instemming verander kan word nie. Dit stel spesifiek dat “*geen besondere kerk, Klassis of Sinode het egter die reg om dit [die Kerkorde te wysig] te doen nie*” en perk ook die Algemene Sinode se magte hieroor in deur te reël dat die Algemene Sinode ook eers so wysigingsbesluit kan neem “nadat geleentheid vir advies deur die kerke gegee is”. Sien in die verband verklarings van art 86 by Spoelstra en Visser.

Hierdie vereiste bring mee dat dit ooglopend onmoontlik is vir 'n Algemene Sinode om sommer so in een sitting die Kerkorde te wysig. Sou die Algemene Sinode dit so doen, matig die afgevaardigdes, wat die Algemene Sinode vorm, hul aan om te handel asof hulle oop volmag selfs oor nuwe sake het, wat hulle nie het nie.

Die besluit van die Algemene Sinode om Kerkorde, art 69 op staande voet te wysig sonder dat dit minstens eers vir 'n rondte advies na die kerke verwys was, wys dat die besluit blatant buite magte geneem was en dus ongeldig en kragteloos is.

Die vereistes van art 86 is logies om sinodekrasie te voorkom en 'n uitdrukking van presbiteriale belydenis: die Kerkorde is nie 'n wet van 'n aardse koning wat met ysterstaf sy wil afdruk nie, maar 'n ooreenkoms tussen kerke gebaseer op die Skrif. Dit volg heeltemal logies dat die kerke oor wysiging van die Kerkorde eers geraadpleeg moet word alvorens sodanige wysigings aangebring word.

Selfs in wêreldse organisasies kan die statute van 'n maatskappy nie gewysig word sonder spesifieke vereistes vir **voorafkennisgewing** wat tydperke insluit en nakoming van verskeie kworum en spesifieke meerderheidsbesluit vereistes nie.

### 2.3.2 Gevolgtrekking

Die besluit waardeur art 69 gewysig is, is buite orde, aangesien KO, art 86 nie nagekom is nie.

### 3. **Slotsom en versoek**

Die feit dat die Kerkorde gewysig kan word, bloot omdat dit nie tans voorsiening vir die verskillende verkeerde praktyke in die GKSA maak nie, is betreurenswaardig. Die behoefte van mense word hier voorop gestel in die besluit oor wat tydens die erediens gesing word.

Die feit dat Kerkorde, artt 31, 46 en 86 nie in ag geneem is nie, is onhoudbaar en onkerkregtelik.

Die feit dat die wese en welwese van Christus se kerk nie eers in enige beredenering genoem is nie, lei tot gevoellose optrede teenoor talle lidmate van die GKSA.

Hierdie Kerkraad versoek die Sinode om die huidige besluit oor KO, art 69 te herroep aangesien dit in stryd is met Skrif, Belydenis en Kerkorde.

*Toeligter: Ds BC Smit.*